

Інструкції з безпеки життя.

Правила безпеки дорожнього руху, поведінки на вулиці

1. Дії або бездіяльність дорожнього руху та інших осіб не повинні створювати небезпеку чи перешкоду руху.
2. Пішоходи повинні рухатись по тротуарних і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку.
3. Водії, пішоходи та пасажирки зобов'язані бути особливо уважними до таких категорій учасників руху як діти, люди похилого віку та особи з явними ознаками інвалідності.
4. За межами населених пунктів пішоходи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини дороги, повинні йти на зустріч руху транспортних засобів.
5. Рух організованих груп людей по дорозі дозволяється тільки в напрямку руху транспортних засобів колоною не більше як 4 чоловіка. Попереду і позаду колони на відстані 10–15 м. з лівого боку повинні бути супровідники з червоними прапорцями, а в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості із засвіченими ліхтарями: попереду білого кольору, позаду червоного.
6. Організовані групи дітей дозволяється водити тільки по тротуарах і пішохідних доріжках, а коли їх нема – по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів, але тільки у світлу пору доби і лише у супроводі дорослих.
7. Пішоходи повинні переходити проїзну частину по пішохідних переходах у тому числі підземних і надземних.
8. У місцях де рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.
9. Перед виходом на проїзну частину з-за транспортних засобів, що стоять, пішоходи повинні впевнитися у відсутності транспортних засобів, що наближаються.
10. Чекаючи транспортний засіб пішоходи повинні на тротуарах, посадових майданчиках, якщо вони відсутні — на узбіччі. Не створюючи перешкод для дорожнього руху.
11. У разі наближення транспортного засобу з увімкненими проблісковими маячками червоного та синього кольору або спеціальними звуковими сигналами пішоходи повинні утримуватися від переходу проїзної частини або негайно залишити її.

12. Небезпечність для учасників дорожнього руху:

- виходячи на проїзну частину, не впевнившись у відсутності небезпеки для себе та інших учасників руху;
- раптово виходити, вибігати на проїзну частину, в тому числі на пішохідний перехід;
- допускати самостійний перехід, без нагляду дорослих;
- переходити проїзну частину поза пішохідним переходом забороняється;
- затримуватись і зупинятися на проїзній частині, якщо це не пов'язано із забезпеченням безпеки дорожнього руху.

13. У разі причетності пішохода до дорожньо-транспортної пригоди він повинен подати можливу допомогу потерпілим, записати прізвище та адреси очевидців, повідомити орган чи підрозділ міліції про пригоду.

14. Пішохід має право на перевагу під час переходу проїзної частини позначеними не регульованими пішохідними переходами (зебра та ін.), а також регульованими переходами за наявності на те відповідного сигналу регулювальника чи світлофора.

Особиста безпека та поведінка учнів із метою попередження вчинення пограбувань

Трапляються випадки, коли незнання елементарних правил поведінки сприяє тому, що підлітки стають жертвою злочину.

Щоб уберегтися від злочину та не стати його жертвою, кримінальна міліція у справах неповнолітніх **застерегає**: намагайся повернутися додому, коли ще не стемніло;

- якщо затримуєшся, обов'язково треба повідомити родину, щоб тебе зустріли;
- повертаючись із вечірки, дискотеки, масових заходів та інше, у вечірній час, намагайтеся йти зі знайомими, товаришами;

- зустрівши ввечері на своєму шляху групу молодих людей намагайтеся перейти на інший бік вулиці, а краще всього звернути на іншу вулицю та уникнути зустрічі з ними;
- уникай пустирів, парків, стадіонів, темних дворів, тоне лей;
- ніколи не одягайте на себе, ідучи на дискотеку чи вечірку, дорогі прикраси, не беріть з собою значну суму грошей та цінні речі;
- у громадських місцях намагайтеся не показувати значні суми грошей, цінні речі, мобільний телефон та інше;
- не носіть мобільний телефон на видному та легкодоступному місці;
- входячи до будинку чи ліфту, обов'язково перевірте, чи не йдуть за вами незнайомці, ніколи не заходьте в під'їзд чи ліфт з незнайомцями;
- відкриваючи квартиру, впевніться, що ніхто за вами не стоїть і не спостерігає, як ви відкриваєте двері квартири;
- не впускайте до квартири незнайомих людей, коли відсутні ваші батьки чи родичі;
- відкриваючи комусь квартиру, тримайте двері на запобіжному ланцюжку;
- не запрошуйте в свою квартиру групу товаришів, або тих, з ким ви недавно познайомилися чи наглядно знайомі;
- не показуйте своїм друзям чи знайомим коштовності, місце їх зберігання та інші речі, які можуть викликати нездорову зацікавленість ваших знайомих;
- ніколи не розповідайте нікому, що ваші батьки у відрядженні чи кудись поїхали, а ви залишилися одні на декілька днів;
- зустрівшись один на один із потенційним злочинцем, проявляйте витримку, намагайтеся підняти більше шуму, кричіть, кличте на допомогу, якщо це відбувається у приміщенні, намагайтеся розбити вікно, щоб привернути увагу громадян та міліції;
- намагайтеся не допускати до себе незнайомих осіб ближче, ніж за три роки;
- використовуйте для самооборони речі, будь-які речі, які є під руками;
- при загрозі нападу підніми шум, клич на допомогу а також сміло використовуй засоби захисту.

Дотримання цих правил допоможе уникнути неприємних моментів у житті, збереже здоров'я, честь і гідність.

Якщо ти опинився заручником

- не задавай зайвих питань, виконуй усі вимоги терористів;
- не спричиняй опору, не реагуй на дії терористів по відношенню до інших заручників, зберігай спокій щоб не відбувалося б, намагайся не виявляти свого страху;
- не роби різких рухів, по можливості менше рухайся;
- на всі свої дії питай дозвіл у терористів;
- не намагайся якимось чином дати про себе знати на волю – у випадку невдачі це приведе до погіршення умов утримання;
- намагайся встановити з терористами людські відносини;
- запам'ятай все, що може допомогти спецслужбам (обличчя цих людей, їх кількість, зброю, розміщення);
- під час звільнення вибери місце за будь-яким укриттям та лежи до закінчення пальби;
- при звільненні виконуй всі вимоги співробітників спецслужб.

Як не стати жертвою шахраїв

- ніколи не приймай пропозицію здійснити угоду в якій ти вагаєшся, навіть якщо вона здається тобі вигідною;
- якщо хочеш придбати дефіцитний товар з рук, то зустрічайся з продавцем там де є можливість спокійно роздивитися та приміряти річ яку бажаєш придбати;
- при купівлі, перед тим як віддати кошти, переглянь ще раз товар, розраховуючись тримай його в руках;
- не довіряй свої речі стороннім людям;
- не приймай участь в розіграшах призів та лотерей, в яких сумніваєшся, особливо на вулиці, переходах, метро, вокзалах, базарах;
- ніколи не грай в азартні ігри, навіть з друзями;
- не вступай в гру, правила якої мало відомі;

- ніколи не погоджуйся на порушення норм закону та етики.

Поведінка в натовпі

- якщо ти потрапив у натовп, вибери план поведінки та оціни ситуацію;
- якщо натовп поніс тебе застібни всі кувиці, заховай лишні предмети, викинь сумку та парасольку і т.п.; не хапайся руками ні за які предмети;
- намагайся не впасти, тримай руки зціпленими на рівні грудей з розкинутими ліктями, створюючи простір перед собою, відхили свій корпус назад, стримуй натиск людей, які йдуть вслід за тобою;
- якщо ти впав – підіймайся якою ціною (підійми ноги під себе та ривком вставай вперед за течією руху);
- якщо піднятися неможливо, притисни коліна до грудей і закрій голову руками;
- запобігай в натовпі центру та її країв, загорож на шляху руху, особливо вітрин зі скла;

Запам'ятай!

- Головна небезпека натовпу – паніка.
- При паніці люди рухаються хаотично, скупчуються у вузьких проходах, створюючи затори та пробки. Створюється давка, в якій травмуються та гинуть люди.

Правила поведінки на природі

Якщо ти заблукав

- Зупинись, озирнись навкруги, прислухайся до звуків (виходити необхідно на звуки та шум).
- Визнач скільки часу ти рухався, згадай свій шлях.
- Шукай доріжку, дорогу, струмок, річку – вони виведуть до житла.
- При виході на доріжку, дорогу рухайся по направленню слідів, при виході до річки або струмка – вниз за течією.

Запам'ятай зони прослухування:

- шум потяга10 км;
- паровозний гудок10 км;
- автомобільний сигнал2–3 км;
- гавкіт собак, ржання коня2 — 3 км;
- крик людини1–1,5 км;
- шум вантажівок0,5–1,5 км

Якщо ти відстав від групи

- Не сходи з доріжки.
- Зупинись на роздоріжжі та чекай, коли за тобою прийдуть.
- Якщо погода погіршилась, розведи вогнище та збудуй тимчасове укриття.

Запам'ятай!

- На маршруті не можна віддалятися від групи.
- Не розпалюй вогнище: біля сухих дерев, в хащах, комишах; поруч з живими деревами; поряд дерев, на гілках яких лежить сніг.
- Не збирай та не куштуй незнайомі тобі ягоди, навіть якщо на вигляд вони апетитні.
- Не наближайся близько до рослин які тобі не знайомі, вони можуть виявитися отруйними навіть на дотик.

Будь обережний з грибами!

Гриби є цінним продуктом харчування, але пам'ятай: до споживання не загально визнаних чи сумнівних грибів слід підходити обережно, тим більш, що дія грибів на організм людини здебільшого індивідуальна.

При зібранні грибів чи при купівлі на ринку необхідно суворо дотримуватися основних правил, щоб уникнути помилок, які можуть привести до отруєння:

1. Збирай (купуй) лише ті гриби, про які ви точно знаєте, що вони їстівні.
2. Не споживай старі та зіпсовані гриби.
3. Не збирай (купуй) і не їж тих грибів, які біля основи ніжки мають клубнеподібне потовщення.
4. При збиранні (купівлі) печериць звертай увагу на колір пластинок. Не бери печериці, які мають білі пластини – це пластинки отруйної блідної поганки, за зовнішнім виглядом схожої на печерицю.
5. Не зберігай неочищені гриби більше 24 годин.
6. Усі гриби перед готуванням слід прокип'ятити 10–15 хвилин, а відвар вилити.

Отруту, яка міститься в грибах поділяють на 3 групи:

Першу становить отрута грибами (сироїжки, печериці, рудіючі отруйні, недоварені опеньки, осінні сироїжки). Вони спричиняють лише порушення травлення. Їхня дія проявляється через 1–2 години після споживання.

Друга група отрути (мухомор червоний, пантерний) діє на нервові центри. З'являються ознаки отруєння через 30 хв. – 2 години у формі сильної нудоти, блювання, проносу з біллю, запаморочення, втрати свідомості, сп'яніння, приступів сміху, плачу, галюцинацій.

Хворому необхідна лікарська допомога і постільний режим.

Третя група отрути (блідна поганка та деякі мухомори). Причиняє найтяжкі смертельні отруєння. Перші ознаки з'являються через 5–48 годин: відчуття жару, сильне потовиділення, слюно- і сльозовитікання, біль у шлунку, нудота, блювота, здуття живота, мимовільне сечовиділення і дефекація.

Перша допомога та дії до прибуття лікаря!

Хворого слід покласти в ліжку, давати пити дрібними ковтками солону холодну воду, холодний міцний чай, або каву. Спиртного давати не слід, через те, що спирт полегшує всмоктування грибної отруї. Необхідно якомога швидше викликати блювоту, промити шлунок, прийняти послаблююче. Після цього вжити активоване вугілля, секту або інші адсорбенти до 50 пігулок. Обов'язкова термінова госпіталізація.

Бережіть своє здоров'я і життя !

ІНСТРУКЦІЯ

з правил безпечної поведінки у побуті

Техніка безпеки при користуванні побутовими газовими приладами

Порушення правил безпечного користування газом призводить до нещасних випадків. Найбільша їх кількість трапляється при користуванні несправними газовими колонками і димоходами.

Потрібно знати

- Користування газовими колонками, газифікованими опалювальними печами та іншими приладами при відсутності тяги суворо забороняється.
- Перед вмиканням газових приладів перевіряйте тягу.
- Категорично забороняється перенесення та самостійний ремонт газового обладнання у приміщеннях.
- Під час бурі та сильного вітру без перевірки тяги в димоходах не користуйтеся газовими приладами.
- Не залишайте без нагляду газові прилади увімкненими навіть на короткий час.
- Відчувши запах газу, перекрийте кран газопроводу, не вмикайте і не вимикайте світла, електроприладів.
- Не висни на газових трубах.
- Не роби уроки, не спи і не відпочивай в приміщеннях, де встановлена газова плита.
- Не використовуй газові плити для опалення приміщення.

- Не використовуй вогонь для виявлення пропуску газу (використовуй для цього мильну піну).
- Після закінчення користування газом вимкни конфорку та перекрий газ.
- Виходячи з житла перекрий газ.

Порядок користування побутовими газовими приладами

Перед користуванням всіма газовими приладами необхідно провітрити приміщення протягом 10-15хв. Кватирка чи фрамуга мусять бути відкритими протягом всього часу роботи газового приладу.

Газові плити. Перед розпалюванням пальників газової плити необхідно:

Перевірити, чи закриті крани на газопроводі до газової плити, встановивши риску на пробці крана вздовж труби.

Запалити сірник, піднести до пальника плити і лише тоді відкрити кран цього пальника.

Якщо полум'я пропускає в середину пальника, або відривається від нього, то необхідно закрити кран пальника, і через деякий час запалити пальник знову. При повторенні такого стану пальника користуватися ним категорично забороняється. Для усунення причин слід викликати спеціаліста газового господарства.

- Перед користуванням духовкою її слід обов'язково провітрити, різко відкриваючи та закриваючи (3–5 разів) дверці. Запалювати пальник духовки слід тільки за допомогою скалки чи скрутня паперу. Обов'язково треба стежити, щоб газ загорівся по всій довжині пальника.
- Для виключення газової плити необхідно закрити кран пальника, а потім на підвідному газопроводі, чи вентиль на балоні, якщо газ надходить від газобалонної установки.

При виявленні запаху газу у квартирі (будинку):

- негайно вимкни газову плиту.
- Перекрий газовий кран.
- Відкрий вікна або формуги для провітрювання.
- Не запалюй вогонь, сірники, свічки, не вмикай і не вимикай електроосвітлення та електроприлади, не користуйся електродзвоником.
- Вийди з загазованого приміщення та виклич аварійну службу газового господарства по **тел. 04**.

При виявленні запаху газу в підвалі, під'їзді, на подвір'ї, на вулиці:

- Не вмикай і не вимикай електроосвітлення, не запалюй вогонь.
- Попередь людей про загазованість і загрозу небезпеки.
- Виклич аварійну службу газового господарства по **тел. 104** (із незагазованого приміщення).

У всіх випадках негайно дзвоніть по телефону «104». Будьте завжди уважні при користуванні газом – у цьому запорука безпеки!

Користування електроприладами

- Не торкайся до оголеного, погано ізольованого проводу; не торкайся до ввімкненого електроприладу вологими руками.
- Не користуйся несправними електроприладами.
- Не користуйся електроприладами в ванній кімнаті.
- Не грай поблизу електричної підстанції, на горищах і в підвалах, біля електричних щитків.
- Не підходь до проводів, що впали на землю, ближче ніж на 15 метрів.

При враженні електричним струмом.

- Усунь дію на організм фактора, який загрожує здоров'ю і життю. (Знеструмити електроживлення)
- Підходь до потерпілого лише в гумовому взутті або «гусиним кроком» — п'ятка крокуючої ноги, не відриваючись від землі, приставляється до носка іншої ноги.

- Якомога швидше звільни потерпілого від дії електричного струму (за допомогою дерев'яної палки, резинових рукавиць).
- Оціни стан потерпілого.
- При відсутності у потерпілого ознак життя проведи реанімаційні заходи.
- Визнач характер і тяжкість травми, найбільшу загрозу для життя потерпілого і послідовність заходів по його рятуванню.
- Виконай необхідні заходи по рятуванню потерпілого в порядку терміновості (віднови прохідність дихальних шляхів, проведи штучне дихання, зовнішній масаж серця і т.д.).
- За наявності пульсу поверни потерпілого на живіт, очисти рот, приклади до голови холод.
- При наявності ран наклади пов'язки.
- Виклич медичну допомогу за **тел. 103**.
- Підтримуй основні життєві функції потерпілого до прибуття медичних працівників.

Користування системою водозабезпечення

- Не кидай у каналізацію сторонніх предметів.
- Не засмічуй раковину відходами продуктів харчування.
- Слідкуй за станом труб для завчасного усунення в них протікання води.

При виявленні протікання води чи затоплення квартири (будинку)

- Відразу повідом батькам на роботу або поклич сусідів на допомогу
- Вимкни електромережу та перекрий воду.
- В місцях де протікає вода постав ємкості для збирання води, та скоріше збирай накопичену воду на підлозі.

Користування небезпечними речовинами та засобами побутової хімії

До засобів побутової хімії відносяться миючі, чистячі, дезінфікуючі засоби, засоби боротьби з побутовими комахами та захисту рослин, клеї, лакофарбуючі матеріали.

За ступенем небезпечності препарати побутової хімії бувають:

- Безпечні – на упаковці відсутні попереджувальні написи;
- Відносно безпечні – на упаковці є попереджувальні написи, наприклад,
- Берегти від попадання в очі
- Ядовиті – на упаковці є напис «Отрута»;
- Вогнебезпечні – на упаковці є попереджувальні написи «Вогнебезпечно»,
- «Не розпилюй поблизу відкритого вогню» і т. д.

Як уникнути отруєння препаратами побутової хімії

- Ніколи не користуйся незнайомими препаратами побутової хімії.
- Не пий рідину з незнайомих ємкостей та банок, особливо коли вони брудні, стоять на підлозі або в закутку.
- Не користуйся сірниками або відкритим вогнем поруч з банками або пляшками з різким запахом.
- Зберігай хімічні рідини в шафі, що зачиняється.
- Зберігай аерозольні балончики у вертикальному положенні та в прохолодному місці. Не розпилюй їх поблизу відкритого вогню.

Правила поведінки при зустрічі зі свійськими і дикими тваринами

Собака – друг людини. Це справді так. Упродовж тисячоліть він вірно служить людям, виконуючи різноманітні функції: стереже худобу на пасовищах, охороняє обійстя, квартири та цінні об'єкти і споруди, бере участь у військових операціях, допомагає медичним, санітарним та пошуковим заходам, служить поводителем для незрячих, приходять на допомогу людям у воді та проваллях, тішать своєю присутністю дітей і рятує від самотності одиноких людей. Тому й любимо ми собаку. Часто хочемо і прагнемо погладити його, засвідчивши свої добрі почуття.

І тут нерідко наражаємося на протилежну реакцію пса: він не сприймає нашої ласки, а коли намагаємося силоміць її нав'язати, то вчиняє опір, який може закінчитися тим, що собака покусав людину. Навіть свого господаря.

Чому?! Не треба ніколи забувати, що пес – звір. І хижі! А хижий звір завжди потенційно небезпечний. Навіть якщо він приручений. Бо в його клітинах дремає пам'ять віків, яка застерігає: бійся тих, хто наближається до тебе, бо вони можуть бути дужчими і заподіяти зло; і доганяй та нападай на тих, хто слабший, бо вони можуть стати твоєю здобиччю. Ось це завжди потрібно пам'ятати, маючи справу з собаками. Особливо з великими за розміром. Насамперед із тими, які виховані людьми спеціально для того, щоб нести охоронну службу, брати участь у переслідуванні правопорушників та у військових операціях. А ще при зіткненні з бродячими, так званими нічийними, псами, бо вони можуть бути не тільки агресивними, а й хворими на особливо небезпечні для людей недуги, зокрема і сказ.

Тому, пам'ятаючи, що собака хижий звір і мисливець за своєю природою:

- Ніколи не втікайте від нього, бо це може спровокувати його погнатися за вами, відчувши у вас здобич;
- Якщо таки собака наздогнав вас, то не кричіть, тим більше не махайте руками або ногами, бо не кожен зможе відбитися від нападу, зате посилить агресивність пса щодо вас;
- Якби вам страшно не було, не виказуйте цього тварині своїми рухами, діями, навіть очима. Погляд намагайтеся зробити якомога спокійнішим. Та не дивіться пильно і невідривно у вічі псові. По – перше, собаки не люблять лякливих істот, бо це викликає них почуття переваги над вами, а тому й спокусу спробувати свою силу зубами. А по – друге, ваш пильний погляд у вічі, настирливе стеження за рухами примушує пса побачити у вас супротивника, який готується до нападу, тому звір може спробувати випередити можливу атаку ворога та й ухопити самого; Може зробити спробу випередити можливу атаку ворога та й ухопити самого;
- Якщо хтось хоче погладити чужого пса, поруч із яким перебуває його хазяїн, то обов'язково треба запитати дозволу в нього. Але погладжувати слід обережно й повільно, спостерігаючи, як пес реагує на ваші доторки: радо, спокійно чи нервує або дратується – в останніх двох випадках слід припинити контакт;
- Ніколи не намагайтеся нагодувати чужого собаку з рук, бо він може замість подяки вкусити вас; краще покласти чи кинути їжу на відстані;
- Дуже небезпечно пестити чужих чи бродячих собак – навіть якщо вони не кусають, то можуть заразити хвороботворними паразитами, а то і внести пряму інфекцію;
- Не варто чіпати навіть свого собак, якщо він спить,— може зі сну вкусити, розлютившись;
- Не робіть спроби в собаки, знову ж навіть у свого, відібрати корм – і спокійний пес здатен укусити, відстоюючи своє право на їжу, бо то право на життя;
- Не наближайтеся до великих за розміром собак, особливо це небезпечно для дітей, бо великі потенційно агресивніші – вони відчувають свою силу і завжди націлені помірятися нею будь з ким. До того ж, великих собак найчастіше використовують як сторожових чи бойових і спеціально вчать їх атакувати кожного, хто перетнув певну межу зближення із псом,— фінал може бути трагічний;
- Ніколи не кричіть на собак, не дражніть їх, навіть коли ті перебувають за парканом – розлючений пес може перескочити і дуже високу загородь та й поквитатися зі своїм кривдником;
- Якщо сталася біда і пес покусав когось – слід негайно звернутися до лікаря; якщо є можливість, з'ясуйте – пес домашній чи бродячий; у першому випадку треба дізнатися прізвища господаря і дані про пса: прищеплений він від сказу чи ні, чим хворів, чому втік із двору і т.п.; у другому випадку – щеплення проти сказу вам не уникнути, бо ризикувати не варто – це може бути і смертельний ризик;
- Окреме застереження для людей, які полюбляють спиртне: краще не вступати у близький контакт із собакою, зокрема намагаючись погладити його, якщо хтось перед цим випив: запах хмелю сприймається псом як чужий і неприємний – і собака може покусати навіть хазяїна;
- А ще завжди дотримуйтеся доброго і простого правила: після спілкування з будь яким псом, навіть із вашим домашнім улюбленцем, добрим і ласкавим, обов'язково ретельно вимийте руки з милом – ніколи не знатимете ніяких інфекцій та інвазій. А відтак ще більше любитимете свого пса. Бо собака – таки справді друг людини, але якщо людина розумно і добре поводить із собакою. І навіть усього цього дітей ваших! Обов'язково!!!

Найбільшу небезпеку для домашніх тварин становлять укуси нещеплених собак, кішок, лисиць.

Сказ – невиліковна вірусна хвороба, що передається людині та домашнім тваринам естафетно з природних осередків сказу через укуси та облизнення скаженими тваринами – хижакими (лисиця, етновидними собаками, борсуками, вовками, собаками, кішками, щурами, кажанами, їжаками).

Не залишайте без уваги випадки покусання, подряпання та облизнення Вас, інших людей чи тварин тваринами – хижакими, а також звертайте увагу на поведінку тварин – хижаків, нещеплених проти сказу.

На підозру щодо сказу тварин Вас мають налаштувати наступні клінічні ознаки:

- Хвороба проявляється мінімум через 7 діб після покусання (облизнення чи по дряпання), оскільки збудник з місця проникнення рухається по нервовим волокнам до головного мозку повільно – 1 см за годину. Як правило, хвороба проявляється у терміні до 3 місяців після зараження людей чи тварин, але іноді і через 2 роки: все залежить від відстані місця проникнення збудника до мозку і властивостей самого збудника.
- Найбільшою сталою ознакою сказу є заміна поведінки хворої тварини: вона стає чи надто обережною та лагідною (тиха форма сказу), чи надто сміливою та агресивною (буйна форма). У неї спостерігаються проблеми з ковтанням (не п'ють воду – «водобоязкість», створюють вигляд, що «подавилися їжею»: корови буряком, а собаки та кішки «кісточкою», спостерігається постійна слинотеча). У хворих тварин (особливо ВРХ, свиней, собак та кішок) часто спотворюється апетит – вони намагаються їсти предмети; інстинкт самозбереження штовхає їх на «пошуки рятувального зілля» (особливо, мисливських собак). Екзотичні тварини та декоративні гризуни, заражені сказом (можливо навіть штучно – як засіб біотероризму), можуть і не проявляти зазначених ознак, а гинути раптово, без занедужання.

Що треба робити, якщо ваших тварин, Вас чи інших людей укусила підозрювана у сказі тварина:

- Необхідно зробити все, щоб ізолювати підозрювальну в сказі тварину (прив'язати, зачинити її, тощо) для подальшого її вивчення фахівцями. Від цього залежить схема заходів, які буде застосовано до «покусаних» (подряпаних чи облизнених) осіб та тварин: неможливість обстеження – джерела сказу – автоматично призводиться до застосування найбільш радикальних заходів.
- Щонайскоріше, навіть до приходу фахівців, маєте рясно промити рану (подряпину, тощо) «мильною» водою (вода з «господарським» милом, пральним порошком) та 2–3 рази обробити (не менше 5% (не менше, але й не більше) настоянкою йоду. Що най скоріше звернутися за медичною чи ветеринарною допомогою у найближчу установку з охорони здоров'я чи ветеринарної медицини

Інструкція

3 правил поведінки на воді

Запам'ятай!

При користуванні човна (катамараном, водним велосипедом) забороняється:

- відпливати далеко від берега;
- вставати, переходити та розкачуватися в човні;
- ниряти з човна;
- залазити в човен через борт;

Якщо людина тоне

- відразу звучно крикни на допомогу: «Людина тоне»!
- попроси когось на березі визвати рятувальників та «швидко допомогу»;
- кинь утопаючому рятувальний круг, довгу мотузку з вузлом на кінці;
- якщо добре плаваєш, зніми одяг та взуття і пливучи доберись до утопаючого;
- підпливай до утопаючого із заду, хапай за шию та волосся і пливи з ним до берега;
- намагайся не дати утопаючому схватити себе;
- після витягання людини з води необхідно провести всі заходи щодо її оживлення;

- Якщо потерпілий при свідомості, необхідно зняти з нього мокрий одяг, витерти насухо, одягнути в сухий одяг, зігріти гарячим чаєм. У разі критичного стану зробити штучне дихання, закритий масаж серця.
- якщо утопаючий пішов під воду – запам'ятай орієнтири.

Якщо тонеш ти

- не панікуй;
- зніми з себе зайвий одяг, взуття, кричи, клич на допомогу;
- ляж на спину, розслабся, зроби декілька глибоких вдихів;
- прочисти ніс, проковтни воду, декілька разів зроби вдих – видих;
- якщо зачепився під водою при ниранні – не рвись намагайся звільнитися від того, що тобі мішає;

При судомі ноги:

- затримай подих та щипни зведену м'язу декілька разів;
- послаб зведену кінцівку;
- пливи до берега.

Запам'ятай!

- під час грози забороняється перебувати поблизу води;
- Не купайтеся відразу після приймання їжі і великого фізичного перевантаження (гри у футбол, боротьби, бігу тощо). Перерва між прийманням й купанням повинна бути не менше 40-50хв.
- У разі вушних захворювань, особливо під час пошкодження барабанної перетинки, не стрибайте у воду головою вниз. Після перенесення захворювань середнього вуха кладіть у вухо під час купання вату, змащену вазеліном.
- Не купайтеся під час фізичної недуги і при підвищеній температурі.